

HET VLAAMS VREDESINSTITUUT

Samengevat in 10 kernpunten

1. Opgericht bij **decreet** in 2004, als para-parlementaire instelling met focus op onderzoek, advies en voorlichting over vrede en geweldpreventie, en **gevestigd in het Vlaams Parlement**.
2. **Concreet** werkt het Vredesinstituut – vaak op vraag van Vlaamse parlementsleden – aan de opbouw en verspreiding van wetenschappelijke expertise en sensibilisering over:
 - Defensie(-industrie), exportcontrole, strategische goederen, innovatie & kennisveiligheid (inclusief een decretaal verplicht advies over het jaarverslag wapenhandel van de Vlaamse Regering)
 - Geweld & wapens in de eigen samenleving
 - Polarisering & gewelddadige radicalisering
3. Het Vlaams Vredesinstituut coördineert ook belangrijk, **Europees onderzoek**, (onder andere naar democratie en naar illegale wapentrafiiek en wapengeweld) en een **Europees netwerk van vredesonderzoekers**. Ook die expertise delen we maximaal met de parlementsleden.
4. Doorheen het parlementair jaar grijpt het Vredesinstituut **symbolische momenten**, zoals de Internationale Dag van de Vrede, de Nobelprijs of Wapenstilstand, aan om evenementen te organiseren en vrede op de maatschappelijke agenda te zetten.
5. Het wetenschappelijk onderzoek van het Vredesinstituut wordt getoetst door een **wetenschappelijke raad**, samengesteld uit binnen- en buitenlandse experts.

6. Een eigen **raad van bestuur** (die een weerspiegeling is van de politieke samenstelling van het Vlaams Parlement maar ook van het brede maatschappelijke middenveld) formuleert op basis van ons onderzoek adviezen.
7. Onderzoek en adviezen vinden – in de eerste plaats maar zeker niet uitsluitend – via de **Vlaamse parlementsleden en commissies** hun weg naar beleidsmakers.
8. Ook via het **jaarverslag, opiniestukken en duiding in de pers** geeft het Vredesinstituut richting aan het debat.
9. **Directeur Nils Duquet** leidt het Vlaams Vredesinstituut.
10. **Anno 2024** telt het Vredesinstituut verder 4 vaste en 2 tijdelijke onderzoekers, 1 onderzoeksassistent, 1 communicatieverantwoordelijke en 1 verantwoordelijke administratie.

Publicaties

Onderzoek, advies en publicaties van het Vlaams Vredesinstituut zijn integraal beschikbaar op vlaamsvredesinstituut.eu

Het Vlaams Vredesinstituut en het parlementair werk

Het **politieke debat informeren** is een prioriteit voor het Vlaams Vredesinstituut. Over onze thema's is – naast ons eigen onderzoek – heel wat wetenschappelijk werk beschikbaar maar dat onderzoek is soms uitgesproken technisch, ingewikkeld of (al te) omvangrijk.

Daarom staan de onderzoekers van het Vlaams Vredesinstituut klaar om de **vragen van parlementsleden** te beantwoorden of parlementsleden en hun medewerkers wegwijs te maken in de grote lijnen (en eventueel de punten en komma's) van dossiers, gelinkt aan onze thema's. Info inwinnen bij het Vredesinstituut kan **informeel**, door contact te zoeken met de directeur van het Vredesinstituut of door, samen met andere fractieleden, een **thematische opleiding** te vragen rond een bepaald dossier.

Parlementsleden kunnen daarnaast ook **formeel** een aanvraag indienen voor een voldragen, wetenschappelijk onderzoek over een bepaald onderwerp. Een dergelijke aanvraag gebeurt **via de Voorzitter van het Vlaams Parlement** of een **beslissing van de commissie** die zich met het desbetreffende dossier bezig houdt. Zo werkt het Vlaams Vredesinstituut, in opdracht van de vorige Vlaamse commissie Buitenlands Beleid, momenteel aan een wetenschappelijke publicatie over de rol van Vlaanderen in de heropbouw van de Oekraïense samenleving.

Verder in deze brochure vindt u in elk geval een pak **beleidsvragen per commissie** die u een idee geven over de expertise waar het Vlaams Vredesinstituut u mee kan helpen.

Het Vlaams Vredesinstituut koppelt aan elk onderzoek overigens een belangrijk beleidsluik. Daarvoor beschikken we over heel wat antennes in beleid en praktijk. **Beleidsmakers en parlementsleden samen brengen** bij rondetafelgesprekken of infosessies en (soms buitenlandse) werkbezoeken organiseren, beschouwt het Vlaams Vredesinstituut eveneens als een kerntaak.

Vragen? Opmerkingen?

Contacteer directeur Nils Duquet
nils.duquet@vlaamsparlement.be

Spring even binnen

Het Vlaams Vredesinstituut vindt u in het Vlaams Parlement, onmiddellijk links van de ingang (Leuvenseweg 86).

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

Waar wapens terechtkomen, ligt in onstabiele geopolitieke tijden zo mogelijk nog gevoeliger dan voorheen. Voor de Vlaamse parlementsleden is het – sinds de regionalisering van de wapenexportcontrole in 2003 – een permanente bekommernis.

Daarom brengt het Vlaams Vredesinstituut – zoals decretaal bepaald – advies uit aan het Vlaams Parlement over het jaarverslag van de Vlaamse Regering inzake de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten.

Dat advies stelt het Vredesinstituut ook telkens in deze commissie voor. Zo kunnen de parlementsleden er de nodige vragen over stellen én er eventueel nieuwe vragen of initiatieven aan verbinden.

Momenteel werkt het Vlaams Vredesinstituut, in opdracht van de vorige Vlaamse commissie Buitenlands Beleid, ook aan een wetenschappelijke publicatie over de rol van Vlaanderen in de heropbouw van de Oekraïense samenleving.

Maar het Vlaams Vredesinstituut houdt zich nog met heel wat andere politieke vraagstukken bezig die aan bod komen in deze commissie. Een overzicht:

Wapenexport, defensiegerelateerde industrie & gepaste zorgvuldigheid (*due dilligence*)

- Welke cijfers zijn beschikbaar en wat betekenen ze in de praktijk?
- Controleert Vlaanderen wel efficiënt op de uit- en doorvoer van wapens, bijvoorbeeld naar Israël?
- Wat kan er beter in de samenwerking met het federaal niveau en in Europa?
- Wat betekent de internationale trend om massaal te investeren in defensie voor Vlaanderen en haar exportbeleid, onderzoekinstellingen en bedrijven?
- Moet het Wapenhandeldecreet aangepast worden aan een nieuwe geopolitieke realiteit?

Goederen of technologieën die zowel voor civiel als militair gebruik kunnen worden ingezet (*Dualuse*)

- Wanneer worden civiele producten of kennis strategisch? En welke controle is dan nodig?
- Doet Vlaanderen wel genoeg in de strijd tegen chemische en biologische massavernietigingswapens en voor een kernwapenvrije wereld?
- Onderzoek en innovatie zijn cruciaal maar hoe houden we tegelijkertijd nieuwe technologieën uit de verkeerde handen?

Commissie voor Justitie

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering

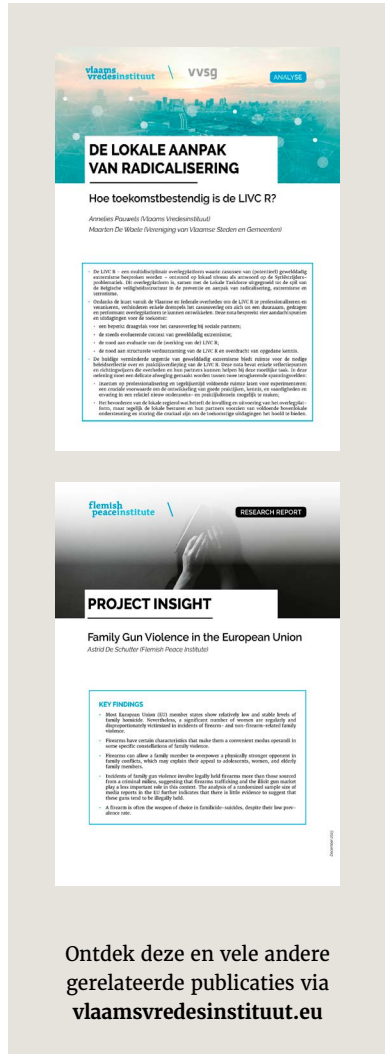
Geweld, al dan niet gewapend, is maatschappelijk bijzonder ontwrichtend. Geweldpreventie krijgt dus heel wat aandacht in de manier waarop het Vlaams Vredesinstituut kwesties van openbare orde, veiligheid en justitie wetenschappelijk benadert.

Polarisering & gewelddadige radicalisering

- Wanneer wordt polarisering problematisch?
- Hoe ga je om met radicalisering wanneer het geweld in wijken, buurten, steden en gemeenten met zich meebrengt?
- Zijn onze lokale besturen en hun antennes, de Lokale Integrale Veiligheidscellen (LIVC-R's), voldoende klaar voor nieuwe vormen van gewelddadige radicalisering? Hoe hun online voelsprietten versterken?
- Hoe maken we in Vlaanderen de brug tussen opvolging van geradicaliseerde personen, binnen en buiten de gevangenis?

Wapens en de strijd tegen geweld

- Verhoogt de grote beschikbaarheid van wapens het gevaar op schietpartijen en huiselijk geweld in Vlaamse steden?

Ontdek deze en vele andere gerelateerde publicaties via vlaamsvredesinstituut.eu

Commissie voor Onderwijs

In heel wat onderzoek en advies van het Vlaams Vredesinstituut staat onderwijs centraal of is het een belangrijke plek waar maatschappelijke vraagstukken vroeg of laat de kop opsteken of waar aan oplossingen gewerkt wordt. Een overzicht:

Polarisatie

- Hoe kunnen we leerkrachten en leerlingen ondersteunen bij het omgaan met polariserende en controversiële onderwerpen, in de klas en online?

Conflictpreventie en vrede

- Welke ruimte bieden de nieuwe eindtermen voor conflictantering, geweldpreventie en werken aan vrede?
- Hoe kunnen we op school en in musea leren uit een gewelddadig verleden?

Geweld

- Hoe omgaan met groeps- en jongeren-geweld in en rond de school?

Universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten

- Hoe organiseren kennisinstellingen zich het best op het vlak van kennisveiligheid en respect voor de mensenrechten?

- Zijn onze onderzoekers en studenten zich voldoende bewust van de gevaren die ontstaan als hun onderzoek in de verkeerde handen terecht komt?

Ontdek deze en vele andere gerelateerde publicaties via vlaamsvredesinstituut.eu

Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering

Radicale ideeën hebben een plaats in een democratische samenleving. Het wordt echter bijzonder problematisch wanneer radicaliseringsprocessen leiden tot gewelddadige vormen van extremisme. Met ons onderzoek rond radicalisering en polarisering zorgen we voor wetenschappelijke houvast voor politici bij een breed palet aan beleidsvraagstukken.

Preventie

- Waar liggen de grenzen tussen democratische en toxische polarisering en / of radicalisering?
- Hoe wordt het nieuwe decreet rond radicalisering omgezet naar concrete acties voor het lokale niveau?
- En welke rol spelen preventie, jeugd, onderwijs en gevangenen erin?

Lokaal beleid

- Zijn onze lokale besturen alert voor gewelddadige radicalisering en zijn hun antennes, de Lokale Integrale Veiligheidscellen (LIVC-R's), wel aangepast aan nieuwe realiteiten op het terrein?
- Wat is de impact op het lokale niveau van ontwrichtende geopolitieke gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld de oorlog in Gaza?

Wapens

- Hoe verhoogt de grote beschikbaarheid van wapens op de illegale markt het gevaar op terroristische aanslagen?

De rot van beeldvorming

Annelies Poels

Cumulatief extremisme is het proces waarbij verschillende vormen van extremisme op elkaar optellen en elkaar verscherpen, wat zich vaak vertaalt in een dynamiek van al dan niet gewelddadige acties en operaties. Hoewel de voorwaarde daarvoor is dat er een breed spectrum aan ideologieën is, worden deze vaak gecombineerd tot een extreem ideologisch geheel.

Cumulatief extremisme kan als resultaat van bepaalde doorgingen van gewelddadige zelf-afwijking worden, het kan een voortdurende ontwikkeling van ideologische, culturele, sociale en andere vormen van sociale uitsluiting zijn.

Samenvoeging van een aantal groepen (of individuen) die de groep (of individuen) als 'extremist' of 'radical' beschouwen, kan tot een nieuwe vorm van radicalisering leiden. Het kan ook tot een nieuwe vorm van radicalisering leiden, die zich manifesteert in de vorm van geweld of andere vormen van geweld.

De voorwaarde voor een cumulatief proces van radicalisering is dat er een breed spectrum aan ideologieën is, dat wordt gecombineerd tot een extreem ideologisch geheel.

De voorwaarde voor een cumulatief proces van radicalisering is dat er een breed spectrum aan ideologieën is, dat wordt gecombineerd tot een extreem ideologisch geheel.

De voorwaarde voor een cumulatief proces van radicalisering is dat er een breed spectrum aan ideologieën is, dat wordt gecombineerd tot een extreem ideologisch geheel.

Ontdek deze en vele andere gerelateerde publicaties via vlaamsvredesinstituut.eu

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie

De huidige geopolitieke instabiliteit én een steeds grotere verstrengeling van de civiele en militaire sector brengt deze legislatuur ongetwijfeld belangrijke politieke vragen op het snijpunt van economie, innovatie en export met zich mee.

Onderzoek & Ontwikkeling

- Wat met Vlaamse subsidies voor militair onderzoek en ontwikkeling?
- Wanneer worden civiele producten of kennis strategisch? En welke controle is dan nodig?
- Zijn onze studenten, docenten en onderzoekers voldoende opgeleid om hun strategisch onderzoek uit de verkeerde handen te houden?

Wapenexport & dualuse

- Zijn de (kleine en middelgrote) Vlaamse bedrijven en onderzoeksinstellingen zich bewust van de grote uitdagingen die hen te wachten staan wanneer ze meesurfen op de investeringsgolf in defensie?
- Is de Vlaamse dienst Controle Strategische Goederen voldoende robuust om bedrijven en onderzoeksinstellingen te ondersteunen en op te volgen?
- En welke rol en verantwoordelijkheid kunnen bedrijven en onderzoeksinstellingen zelf opnemen?

Vredesgericht buitenlands beleid

- Welke beleidsbeslissingen zijn nodig om bekommernissen rond vrede, mensenrechten en conflictpreventie te verzoenen met strategische, en economische belangen?
- Hoe kan Vlaanderen via bevoegdheden zoals innovatie, onderzoek en ontwikkeling, handel en economie impact hebben in conflictgevoelige gebieden?
- En welke hefboomen heeft het hiervoor binnen multilaterale internationale organisaties?

Ontdek deze en vele andere gerelateerde publicaties via vlaamsvredesinstituut.eu

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed

De link tussen het werk van het Vlaams Vredesinstituut en cultuur of jeugdbeleid is evident. Bij bevoegdheden zoals sport en media zijn het kleine maar soms cruciale deelaspecten van het beleid die aan ons werk raken. Een overzicht.

Jongeren en geweld

De impact van gewelddadige gebeurtenissen waarin jongeren – als dader of als slachtoffer – betrokken raken is vaak enorm. Wij gaan op zoek naar wetenschappelijke onderbouwde antwoorden op vragen hieromtrent.

- Worden jongeren steeds vaker slachtoffer en dader van groepsgeweld?
- Is de brede beschikbaarheid van (steek-) wapens een probleem?
- Hoe jongeren weghouden van gewelddadige drugsbendes?
- Zijn jongeren en jeugdwerkers voldoende gewapend tegen online broeihaarden van geweld en schadelijke polarisering?

Cultuur, erfgoed en Vlaanderen als vredesregio

Met het eigen oorlogsverleden als inspiratie is Vlaanderen voldoende geloofwaardig om via cultuur en erfgoed een

sterk vredesbeleid uit te bouwen. Dan moet het wel antwoorden durven geven op vragen die leven binnen de erfgoed- en cultuursector.

- Hoe kunnen we constructief praten over gevoelig erfgoed?
- Welke rol kunnen musea spelen als we willen leren uit een gewelddadig verleden?
- Hoe kan de erkenning van het oorlogserfgoed in Vlaanderen de internationale impact van Vlaanderen als vredesregio vergroten?

Media en sociale media

- Hoe manifesteert polarisering zich online en hoe gaan we ermee om?

Schietsport

- Hoe beperken we mogelijke veiligheidsrisico's verbonden aan de schietsport?

Ontdek deze en vele andere gerelateerde publicaties via vlaamsvredesinstituut.eu

Wie is wie

Directeur

▀ **Nils Duquet**
 nils.duquet@vlaamsparlement.be

Onderzoeksteam

▾ **Diederik Cops**
 diederik.cops@vlaamsparlement.be
 (exportcontrole)

▾ **Astrid De Schutter**
 astrid.deschutter@vlaamsparlement.be
 (wapengeweld)

▴ **Annelies Pauwels**
 annelies.pauwels@vlaamsparlement.be
 (polarisering, geweld & radicalisering)

▾ **John Pearson**
 john.pearson@vlaamsparlement.be
 (exportcontrole)

▾ **Merel Selleslach**
 merel.selleslach@vlaamsparlement.be
 (vredesbeleid)

▴ **Maarten Van Alstein**
 maarten.vanalstein@vlaamsparlement.be
 (polarisering, vredeseducatie en vredesbeleid)

Pers & communicatie

▴ **Wouter Claes**
 wouter.claes@vlaamsparlement.be

Vlaams Vredesinstituut

Het Vlaams Vredesinstituut werd in 2004 opgericht als paraparlementaire instelling bij het Vlaams Parlement. Het Vredesinstituut staat garant voor het aanleveren van grondige analyses, het informeren en organiseren van het debat, en het aansturen op maatregelen voor het bevorderen van vrede en geweldpreventie.

**vlaams
vredesinstituut**

Leuvenseweg 86, 1000 Brussel \ tel. +32 2 552 45 91
vredesinstituut@vlaamsparlement.be \ www.vlaamsvredesinstituut.eu